

ХАРИ ХАРИСЪН АГОНИЯТА НА АБОРИГЕНИТЕ

Превод от английски: Александър Хрусанов, 1986

chitanka.info

Някъде високо, над вечните облаци на Уескер протътна гръм, засили се. Търговецът Джон Гарт го чу и спря, ботушите му бавно почнаха да потъват в мръсната кал и той сложи длан на здравето си ухо, за да долови по-добре звука. Той се разрасна в гъстата атмосфера и раздра околния въздух.

— Този шум е също като на твоя небесен кораб — рече Итин с упоритата логика, присъща за жителите на Уескер, като бавно разбиваше на прах мисълта в главата си и оглеждаше всяка пращинка поотделно. — Но твоят кораб си е все там, където кацна. Сигурно е там, макар да не го виждаме, защото само ти можеш да летиш с него. А дори и някой друг да можеше да го задвижи, щяхме да го чуем да излита. Щом не сме го чули и ако този шум е от небесен кораб, то това значи...

— Да, това е друг кораб — съгласи се Гарт, прекалено зает със собствените си мисли, за да изчака бавните уескериански логични вериги да достигнат своя край. Разбира се, беше друг космически кораб. Беше въпрос само на време кога някой ще се появи. Несъмнено пришълецът се беше ориентирал по радарния фар също като него. Корабът на Гарт щеше да се види ясно върху екрана на новодошлия и той сигурно щеше да кацне колкото е възможно по-близо до него.

— Върви, не ме чакай — каза той на Итин. — Тръгни по вода, за да стигнеш по-скоро в селото. Кажи на всички да отидат в блатата, подалеч от твърдата земя. Корабът ще кацне по уреди и всеки, който попадне под него, ще изгори.

Опасността беше достатъчно ясна за дребния уескерианец амфибия. Преди още Гарт да спре да говори, ушите на Итин се свиха като криле на прилеп и той тихо потъна в най-близкия канал. Гарт продължи да джапа из калта, бързаше, колкото можеше, по лепкавата почва. Едва стигна до края на селото и бумтежът се превърна в раздиращ ушите рев. Космическият кораб проби долната повърхност на облациите. Гарт закри очите си, за да не вижда пламъците, които излизаха от соплото, и със смесени чувства зараглежда бавно нарастващата форма на сиво-черния кораб.

След една стандартна година, прекарана на Уескер, той трябваше да се пребори със силното желание за каквато и да е човешка компания. Докато стадното му чувство го караше да се стреми към другите маймуни, мозъкът му на търговец бързо пресмяташе колона от

цифри и установяваше общата сума. Корабът можеше да е на друг търговец и в такъв случай монополът му над търговията с Уескер щеше да свърши. Но пък можеше и да не е търговец и той затова остана под прикритието на гигантската папрат, като полуизвади пистолета си от кобура.

Корабът изпече стотина квадратни метра кал, ревът заглъхна и колесникът се вряза в запечената кора. Металът запука и се успокои, докато облакът от дим и пара бавно се отдалечи сред влажния въздух.

— Гарт, мошенико, изнудвач на аборигени, къде си? — прогърмя високоговорителят на кораба. Корабът му се бе видял познат, но не можеше да сбърка дрезгавите тонове на този глас. Гарт се усмихна, когато излезе на открито, и изсвири пронизително с два пръста в устата. Един насочен микрофон се подаде от корпуса на кораба и се приближи към него.

— Какво търсиш тук, Сингх? — викна той по посока на микрофона. — Прекалено голям мошеник си, за да си намериш своя планета, затова си дошъл да крадеш почтените печалби на честния търговец?

— Почтени ли!? — изрева гласът. — И това да ми го каже човек, който е бил в повече затвори, отколкото бардаци, макар и те да не са били малко. Съжалявам, приятелю от детинство, но не мога да се присъединя към теб в експлоатацията на тази заражена от чума дупка. На път съм към свят с по-приятна атмосфера, където ме чака цяло богатство. Спрях тук само защото ми се падна да спечеля някоя честна пара от превоз. Водя ти приятел, идеален компаньон, човек със съвсем различна професия, която може да ти помогне. Бих излязъл да се здрависаме, само че след това ще трябва да се обеззаразявам. Прекарвам пътника си през шлюза, така че, моля те, помогни му за багажа.

Поне на планетата нямаше да дойде друг търговец, нямаше защо да се безпокои за това. Но Гарт продължаваше да се пита що за пътник е тоя, дето си е взел еднопосочен билет за ненаселен свят. И какво се криеше зад веселата нотка в гласа на Сингх? Той отиде до спуснатата рампа от другата страна на кораба и погледна мъжа, който неловко се мъчеше да извади багажа си от товарния люк. Човекът се обърна към него и Гарт видя свещеническата му якичка. Сега разбра какво беше развеселило Сингх.

— Какво търсите тук? — попита Гарт; макар да се мъчеше да се въздържа, той сякаш изплю думите. Ако човекът го бе забелязал, не му обърна внимание, защото продължаваше да се усмихва, и като слезе по рампата, протегна ръка.

— Отец Марк — представи се той. — От Мисионерското дружество на братята. Приятно ми е...

— Попитах какво търсите тук — този път гласът на Гарт беше под контрол и прозвуча спокойно и студено. Знаеше какво трябва да се направи, и то или веднага, или никога.

— Това е съвсем ясно — отвърна отец Марк все още в добро разположение на духа. — Нашето мисионерско дружество събра средства, за да изпрати за първи път свои представители в чужди светове. На мен се падна щастието...

— Взимайте си багажа и се връщайте на кораба. Никой не ви е канил тук и нямате разрешение за кацане. На Уескер няма кой да се грижи за вас. Връщайте се на кораба!

— Не зная кой сте, сър, и защо ме лъжете — каза свещеникът. Продължаваше да е спокоен, но усмивката му се стопи. — Но аз съм изучавал галактично право и познавам много добре историята на тази планета. Тук няма болести или животни, от които трябва да се опасявам. Освен това планетата не е обявена за закрыта, така че докато Космическият надзор не промени статута ѝ, аз имам също толкова право да бъда тук, колкото и вие.

Човекът беше, разбира се, прав, но Гарт не можеше да си позволи да го признае. Той блъфираше с надеждата, че свещеникът не знае какви права има. Но той явно беше добре осведомен. Оставаше му само една неприятна възможност и той трябваше да се възползва от нея, докато все още има време.

— Връщайте се на кораба — извика той, вече без да крие гнева си. С бързо движение извади пистолета от кобура и дулото му се озова само на сантиметри от корема на свещеника. Лицето му побеля, но той не мръдна.

— Какво, по дяволите, правиш, Гарт! — изрева гласът на Сингх от високоговорителя. — Човекът си заплати пътя и ти нямаш никакво право да го пъдиш от планетата.

— Ей това ми дава право — рече Гарт като повдигна пистолета и се прицели между очите на свещеника. — Давам му тридесет секунди

да се качи на кораба или ще натисна спусъка.

— Ти или си мръднал, или си правиш шеги — разнесе се с нотка на отчаяние гласът на Сингх. — Ако е шега, тя е доста неуместна, но каквото и да е, няма да ти се размине. И аз мога да се присъединя към играта, но разполагам с повече възможности.

Раздаде се скърцане и кулата с четири оръдия и дистанционно управление, разположена отстрани на кораба, се завъртя, докато дулата на оръдията се насочиха към Гарт.

— А сега прибери пистолета и помогни на отец Марк за багажа — нареди високоговорителят, като в гласа отново прозвуча насмешлива нотка. — Колкото и да ми се иска да ти помогна, стари приятелю, не съм в състояние. Мисля, че е време да си поговориш с отца; аз все пак имах възможността да говоря с него по целия път от Земята.

Гарт прибра пистолета в кобура и изпита остро чувството, че е загубил нещо важно. Отец Марк пристъпи напред, усмивката се бе върнала на лицето му, а в ръката си държеше библия, извадена от джоба.

— Сине мой... — поде той.

— Не съм ви никакъв син — едва успя да изрече задавено Гарт и се почувства унижен. У него се надигна силен гняв, вдигна ръка и цапна свещеника с отворена длан. Въпреки това ударът беше толкова силен, че той се просна на земята, а библията полетя с разтворени страници и цопна в калта.

Итин и другите уескерианци бяха наблюдавали всичко с привидно спокоен интерес и Гарт дори не се опита да отговори на неизречените им въпроси. Той се запъти към къщата си, но се върна, когато установи, че те не мръдват от местата си.

— Дойде нов човек — обясни им той. — Трябва да му се помогне за нещата, които е донесъл. Ако няма къде да ги сложи, можете да ги оставите в големия склад, докато си направи собствен дом.

Видя ги как прецапват през мочурището към кораба, влезе в къщата и изпита известно задоволство, когато така фрасна вратата, че едно от стъклата на прозорците се пукна. Същото мъчително удоволствие му достави да отвори една от малкото оставащи бутилки, които пазеше за специални случаи. Е, този случай беше доста

специален, макар той да си мислеше за по-друго. Уискито беше приятно и отстрани част от лошия вкус в устата му. Ако тактиката му бе успяла, успехът щеше да оправдае всичко. Но той се бе провалил и освен неприятното чувство от провала на него му се струваше, че е станал за смях. Сингх беше излетял, без да се сбогува. Не знаеше какво си е помислил, но сигурно щеше да разправя доста странни истории в Клуба на търговците. За това щеше да мисли следващия път, когато тръгне за натам. Сега трябваше да оправи нещата с мисионера. Присви очи и се взря през завесата от дъжд. Видя как свещеникът се мъчи да издигне някаква палатка, а цялото население на селото стоеше подредено в редици и го гледаше. Естествено, никой от тях не бе предложил да му помогне.

Когато палатката беше готова и касите и куфарите бяха вкарани в нея, дъждът спря. Нивото на течността в бутилката беше доста спаднало и Гарт вече се чувстваше по-подготвен за неизбежната среща. Всъщност той дори с нетърпение очакваше да си поговори с новодошлия. Като се оставеше настрана неприятната история, след една година, прекарана в самота, всеки човек беше добре дошъл. „Каня ви на вечеря. Джон Гарт“ — написа той върху гърба на някаква стара фактура. Но може би човекът ще е прекалено наплашен, за да дойде? Така не се почваше познанство. Бръкна под леглото, намери някаква кутия, която беше достатъчно голяма, и сложи в нея пистолета. Разбира се, Итин чакаше пред вратата му, когато я отвори, тъй като днес беше негов ред да „събира знания“. Гарт му подаде бележката и кутията.

— Моля те, отнеси това на новия човек — каза той.

— Името на новия човек Новчовек ли е?

— Не! — отвърна му рязко Гарт. — Казва се Марк. А пък аз само те моля да отнесеш тези неща, а не да водим разговор.

Както винаги, когато губеше търпение, уескерианците печелеха рунда.

— Ти не искаш да разговаряме — рече Итин бавно, — но Марк може да поиска да разговаряме. А пък другите ще ме питат как му е името и ако аз не го знам... — Гласът му секна, защото Гарт трясна вратата. Това също не помагаше, защото следващия път, когато видеше Итин — след ден, седмица или дори месец, — монологът щеше да продължи точно от думата, на която беше прекъснат, и мисълта щеше

да бъде изказана докрай. Гарт изруга под носа си и наля малко вода над по-вкусния концентрат, който бе останал в чашата.

— Влез — викна той, когато на вратата се почука тихо. Свещеникът влезе и му подаде кутията с пистолета.

— Благодаря ви, че ми го захте, мистър Гарт, оценявам вдъхновението ви да ми го изпратите. Нямам понятие на какво се дължи нещастният инцидент при пристигането ми, но ми се струва, че щом като ще прекараме заедно известно време на тази планета, най-добре ще е да го забравим.

— Нещо за пиене? — попита Гарт, като взе кутията и посочи към бутилката на масата. Той наля две пълни чаши и подаде едната на свещеника. — Точно това имах предвид, но все още ви дължа обяснение за случилото се. — Той погледна смръщено чашата си и после я вдигна за наздравича. — Вселената е голяма и ние трябва да се приспособяваме както можем. Пия за здравия разум.

— Бог да бъде с вас — рече отец Марк и също вдигна чаша.

— Нито с мен, нито с тази планета — заяви твърдо Гарт. — Точно в това е същността на цялата работа. — Той преполови чашата си и въздъхна.

— За да ме възмутите ли го казвате? — попита свещеникът с усмивка. — Уверявам ви, че трудно се възмущавам.

— Не съм искал да ви възмущавам. Казвам го буквално. Предполагам, че съм, както вие казвате, атеист, така че религията не ме засяга. Но тези аборигени са прости души, необразовани хора от каменната ера, и са успели да стигнат дотук без никакви суеверия и каквито и да са божества. Надявах се, че ще продължат да си бъдат такива.

— Какво казвате? — свещеникът се намръщи. — Нима твърдите, че те нямат богове, не вярват в отвъдния живот? Те умират...

— Умират и се превръщат в прах като всички други животни. Те имат гръмотевици, дървета и вода без богове, гръмовержци, дървесни духове или водни нимфи. Не познават никакви дребни грозни божества, нямат свещени забрани нито магии, които да тормозят живота им. Те са единствените примитивни хора, които съм срещал, без суеверия и точно поради това, изглежда, са доста по-щастливи и здравомислещи. Просто исках да си останат такива.

— Искате да ги държите настрана от бога... от спасението? — очите на свещеника се разшириха и той отстъпи леко назад.

— Не — отвърна Гарт. — Искам да ги предпазя от суеверия, докато научат повече, за да могат да мислят реалистично, без да бъдат „обзети“ от тях и може би погубени.

— Вие обиждате църквата, сър, като я сравнявате със суеверия.

— Моля ви — вдигна ръка Гарт. — Без теологични аргументи. Не вярвам вашето дружество да е поело разноските за пътешествието ви само заради моето покръстване. Просто приемоте факта, че съм стигнал до убежденията си чрез внимателно премисляне в продължение на много години и никаква ученическа метафизика няма да ги промени. Обещавам да не правя опити да ви разубеждавам, ако и вие обещаете същото.

— Съгласен съм, мистър Гарт. Както ми припомнихте, моята мисия тук е да спася тези души и точно това трябва да направя. Но защо моята дейност ви тревожи толкова много, че дори се опитахте да не ми позволите да остана на планетата? Дори да ме заплашите с пистолет и... — свещеникът млъкна и се загледа в чашата си.

— И дори да ви цапардосам? — попита Гарт и внезапно се намръщи. — Нямам извинение за това и бих искал да ви се извиня. Лоши маниери и още по-лош характер. Като поживеете по-дълго сам, ще видите, че започвате да постъпвате по подобен начин. — Вгледа се в големите си ръце, облежани на масата, и сякаш прочете по белезите им спомени за минали събития. — Нека кажем, че е било от раздражение. Във вашата професия сигурно сте имали много случаи да надниквате в тъмните кътчета на човешкото съзнание и трябва да знаете доста неща за подбудите и щастието. Животът ми е бил твърде бурен, така че няхах време да уседна и да създам семейство. Пък и доскоро въобще не ми е липсвало. Може би радиацията е започнала да размеква мозъка ми, но започнах да мисля за тези козиняви рибоподобни уескерианци като за мои деца и да се чувствам отговорен за тях.

— Всички сме Негови деца — каза кротко отец Марк.

— Ей ги тук някои от неговите деца, които не могат дори да си представят съществуването му — избухна Гарт, ядосан на себе си, че е позволил да изрази чувствата си. Но той веднага забрави за това и се наведе напред. — Нима не разбирате колко е важно? Поживейте малко

с тези уескерианци и ще откриете техния прост и щастлив живот, който отговаря на благодатта, за която толкова често говорите. Те изпитват удоволствие от живота и не причиняват на никого болка. По силата на обстоятелствата те са се развили на почти гола планета, затова никога не са имали възможността да надраснат каменната си култура във физическо отношение. Но в духовно те са равни на нас — или дори по-добри. Научиха моя език, така че лесно мога да им обяснявам всичко, което пожелаят да научат. Познанието и придобиването на познания им доставят истинско задоволство. Понякога стават досадни, защото всеки нов факт трябва да се свърже със структурата на всички други неща, но колкото повече научават, толкова по-бърз става този процес. Един ден те ще се изравнят с хората и може би ще ни задминат. Ако... бихте ли ми направили една услуга?

— Каквото е по силите ми.

— Оставете ги на мира. Ако настоявате, учете ги на история, философия, право, всичко, което ще им помогне да се справят с действителността на по-големия свят, за който преди не са знаели, че съществува. Но не ги обърквайте с вашите омрази, болки, грехове и наказания. Кой знае какви нещастия...

— Вие ме обиждате, сър! — възкликна свещеникът и скочи на крака. Върхът на сивата му коса едва достигаше до брадичката на търговеца, но въпреки това той не даваше признаци на никакъв страх, когато защитаваше вярата си. Гарт също се беше изправил и вече нямаше вид на разкайващ се. Двамата стояха разгневени един срещу друг, както винаги стоят мъжете, непреклонни в защитата на своите убеждения.

— Вие обиждате — извика Гарт. — Какъв невероятен егоизъм е да се мисли, че вашата произволна дребнава митология, която само малко се различава от хиляди други, все още обременяващи хората, може да постигне нещо друго, освен да обърка съзнанието им! Не съзнавате ли, че тукашните жители вярват в истината и никога не са чували лъжа. Те още не са обучени да разбират, че други мозъци могат да мислят различно от тях. Ще им спестите ли това...?

— Аз ще изпълня дълга си, мистър Гарт, а той е неговата воля. Тук живеят божи същества и те имат души. Не мога да отстъпя от дълга си, а то е да ги запозная с божието слово, за да могат те да бъдат спасени и да влязат в царството небесно.

Когато свещеникът отвори вратата, вятърът я подхвана и я разтвори широко. Той изчезна в мрака на бурята, вратата продължи да се люлее, а вятърът вкара в помещението дъждовни капки. Когато отиде да затвори вратата, ботушите на Гарт оставиха кални следи по пода. Пред прага продължаваше да стои Итин. Той беше търпелив, не се оплакваше от бурята и се надяваше, че Гарт все пак може да излезе за малко и да му остави част от прекрасните познания, които притежаваше в такова огромно количество.

По негласно споразумение тази първа нощ никога не бе спомената. След няколко дни, прекарани в самота, още по-тежки, защото всеки от двамата знаеше за присъствието на другия, те започнаха да си говорят за неутрални неща. Гарт бавно опаковаше и складираше събраните си запаси, но не признаваше, че е привършил работата си и може да отлети всеки миг. Беше събрал значително количество интересни лекарства и растения, които щяха да му донесат добра печалба. А уескерианските артефакти сигурно щяха да предизвикат сензация на изискания галактичен пазар. Преди идването му занаятите на планетата бяха съвсем ограничени, жителите й се занимаваха предимно с резбарство — дялкаха с каменни сечива парчета твърдо дърво. Беше им доставил инструменти и метал от собствените си запаси, нищо повече. Само за няколко месеца уескерианците се научиха да работят с новите материали и превъплътиха в тях своите виждания. Получиха се съвсем странни, но изключително красиви артефакти. Трябваше само да ги пусне на пазара, за да създаде търсене, а после да се върне за нова стока. В замяна уескерианците искаха книги, инструменти и познания. Беше уверен, че по-късно те със собствени сили ще се издигнат до равнището на Вселенския съюз.

Така се бе надявал Гарт. Но в селището, което се бе образувало около неговия кораб, задуха нов вятър. Той вече не беше център на вниманието и стълб на живота. Подсмихна се, когато помисли за падането си от власт; но усмивката му съвсем не беше весела. Сериозните и внимателни уескерианци продължаваха да дежурят като „събирачи на познания“, но тяхното набиране на сухи факти беше в рязък контраст с интелектуалната буря, която се развихряше около свещеника.

Гарт ги караше да работят за всяка книга или машина, а свещеникът раздаваше безплатно. Гарт се опитваше да споделя познанията си постепенно, отнасяше се с тях като с умни, но необразовани деца. Искаше да се научат най-напред да ходят, а после да тичат, да овладеят един етап, преди да преминат към следващия.

Отец Марк просто им изсипваше богатата на християнството. Единствената отплата в работа, която искаше от тях, беше да построят черква — място за богослужения и учение. Още уескерианци се появиха от безкрайните блага на планетата и само за няколко дни беше поставен покривът върху конструкцията от греди. Всеки ден паството поработваше малко на строежа, после се втурваше вътре да научи най-обещаващите, най-всеобхватните, най-важните факти за Вселената.

Гарт въобще не каза на уескерианците какво мисли за новия им интерес, и то главно защото те въобще не го питаха. Гордостта му го възпираше да хване някой слушател и да излее пред него недоволството си. Може би нямаше да е така, ако Итин беше дежурен по събирането на познания; той беше най-умният от всички уескерианци; но Итин беше сменен още на другия ден, след като пристигна свещеникът, и оттогава Гарт не беше разговарял с него.

Затова се изненада, когато след седемнадесет от три пъти по-дългите уескериански дни излезе за закуска и завари пред вратата си цяла делегация. Итин беше говорителят им и устата му беше леко зяпнала. Много от другите уескерианци също бяха с разтворена уста, един дори сякаш се прозяваше и ясно показваше двойната си редица остри зъби и червено-черното си гърло. Устите им накараха Гарт да разбере, че срещата е изключително важна — беше се научил да разпознава това изражение на уескерианците. Отворената уста означаваше силно чувство — само че никога не беше сигурен дали е щастие, тъга или гняв. Обикновено уескерианците бяха доста безчувствени и Гарт никога не беше виждал достатъчно на брой отворени уста, за да определи на какво се дължи това явление. Но сега беше заобиколен от аборигени с отворени уста.

— Ще ни помогнеш ли, Джон Гарт — поде Итин. — Искаме да те питаме нещо.

— Ще отговоря на всеки ваш въпрос — отвърна Гарт, като започваше да подозира нещо лошо. — Какво ви интересува?

— Има ли господ?

— Какво имате предвид с думата „господ“? — запита на свой ред Гарт. — Какво трябваше да им каже?

— Господ е нашият баща на небето, който ни е създал и който се грижи за нас. Ние му се молим за помощ и ако бъдем спасени, ще си намерим място...

— Достатъчно — прекъсна го Гарт. — Няма господ.

Сега, докато гледаха Гарт и обмисляха отговора му, всички разтвориха уста, дори Итин. Ако не познаваше тези същества толкова добре, можеше да се изплаши от редиците розови зъби. За миг си помисли дали вече не са повярвали и дали не гледат на него като на еретик, но отхвърли тази мисъл.

— Благодаря ти — рече Итин и всички си отидоха.

Макар сутринта да беше все още хладна, Гарт установи, че се е изпотил и се запита каква е причината.

Реакцията не закъсня. Итин се върна още следобеда.

— Ще дойдеш ли в черквата? — попита той. — Много от нещата, които учим, са трудни, но нищо не е толкова трудно като това. Нуждаем се от помощта ти, защото трябва да ви чуем двамата с отец Марк да говорите заедно. Защото ти казваш, че едно е вярно, той казва, че вярно е друго, а две неща не могат да бъдат верни едновременно. Трябва да установим кое е вярното.

— Ще дойде, разбира се — съгласи се Гарт, като се мъчеше да прикрие задоволството си. Не беше направил нищо, но въпреки това уескерианците се бяха обърнали към него. Все още имаше надежда, че могат да си останат свободни.

В черквата беше горещо и Гарт се изненада от броя на уескерианците, които бяха дошли — никога не беше виждал толкова много събрани на едно място. Много уста бяха отворени. Отец Марк седеше пред маса, отрупана с книги. Видът му не беше щастлив, но не каза нищо, когато Гарт влезе.

— Надявам се, разбирате, че идеята е тяхна — дойдоха по собствено желание и ме помолиха да присъствам.

— Зная — отвърна примирено свещеникът. — Понякога са много трудни. Но бързо учат и искат да вярват, а това е важното.

— Отец Марк, търговец Гарт, нуждаем се от вашата помощ — започна Итин. — И двамата знаете много неща, които ние не знаем. Трябва да ни помогнете да навлезем в религията, което съвсем не е

лесно. — Гарт понечи да каже нещо, но се разколеба. Итин продължи. — Прочетохме библията и всички книги, които ни даде отец Марк. Едно нещо е напълно ясно. Тези книги са съвсем различни от книгите, които ни дава търговецът Гарт. В книгите на Гарт е описана Вселената, която не сме видели, и тя си съществува без господ, защото той никъде не е споменат; проверихме много внимателно. В книгите на отец Марк той е навсякъде и нищо не става без него. Един от тях трябва да е прав, а другият да греши. Не знаем как е възможно подобно нещо, но след като узнаем кой е прав, може би ще разберем. Ако господ не съществува...

— Разбира се, че съществува, деца мои — каза отец Марк с подчертано сърдечен глас. — Той е нашият небесен отец, който ни е създал всички нас...

— Кой е създал господ? — попита Итин; всички уескерианци престанаха да мърморят и се взряха в отец Марк. Той се стъписа от напрегнатите им погледи, но после се усмихна.

— Никой не е създал господ, защото той е създателят. Той винаги е съществувал...

— Щом като той винаги е съществувал, защо и Вселената да не е съществувала винаги? Без да ѝ е нужен създател? — прекъсна го Итин, като изговори всичко наведнъж. Явно беше колко важен е въпросът. Свещеникът отговори бавно, с безкрайно търпение.

— Де да бяха толкова лесни отговорите, деца мои. Но дори и учените не са съгласни по въпроса за произхода на Вселената. Докато те се съмняват, ние, които вярваме, знаем. Можем да видим чудото на сътворението над главите си. А как може да има сътворение без създател? Това е именно той, нашият отец, господ бог в небесата. Зная, че изпитвате съмнения; това е, защото притежавате души и свободна воля. А пък отговорът е съвсем прост. Вярвайте, само от това имате нужда. Просто вярвайте.

— Как можем да вярваме без доказателства?

— Ако не сте в състояние да видите, че самият свят е доказателство за съществуването му, тогава ви казвам, че вярата не се нуждае от доказателства... ако вярвате!

В помещението забръмчаха гласове, още усти се разтвориха, докато уескерианците се опитваха да прекарат мислите си през плетеницата от объркани думи и да отсеят истината.

— Ти можеш ли да ни кажеш, Гарт? — попита Итин и гласът му накара другите да утихнат.

— Мога да ви препоръчам да използвате научния метод, който позволява да се изследва всичко — включително и самия него — и дава отговори, доказващи правотата или фалшивостта на всяко твърдение.

— Точно така трябва да постъпим — заяви Итин. — И ние стигнахме до същото заключение. — Той показа една дебела книга и всички закимаха с глави. — Ние разучавахме библията, както ни каза да правим отец Марк и в нея намерихме отговора. Господ ще направи чудо за нас и с това ще докаже, че ни наблюдава. И по този му знак ние ще го познаем и ще отидем при него.

— Това е грях — фалшива гордост — откликна веднага отец Марк. — Господ не се нуждае от чудеса, за да докаже съществуването си.

— Но ние имаме нужда от чудо! — викна Итин и макар да не беше човешко същество, в гласа му прозвуча духовна необходимост. — Тук четохме за голям брой малки чудеса: хлябове, риби, вино, змии — много на брой, и то за значително по-дребни нужди. Сега той трябва само да направи едно чудо и да ни приобщи всички към вярата — цял нов свят ще започне да го боготвори, както ни казахте вие, отец Марк. И пак вие ни обясните колко важно е това. Обсъдихме въпроса и установихме, че само едно чудо е най-доброто за нашия случай.

Досадата на Гарт от теологичния спор се изпари мигновено. Всъщност той не бе размислил, защото в противен случай щеше да разбере накъде клони работата. Виждаше илюстрацията в библията, където Итин я беше разтворил, и веднага разбра какво представлява. Стана бавно от стола, на който седеше, протегна се и се обърна към свещеника зад него.

— Пригответе се — прошепна му той. — Излезте през задната врата и се качете на кораба; аз ще ги забавя. Не вярвам да се нахвърлят върху мен.

— Какво искате да кажете...? — попита отец Марк, като премигваше от изненада.

— Излизай, глупако! — изсъска Гарт. — За какво чудо мислиш, че говорят? Кое чудо се смята, че е станало причина всички да се превърнат в християни?

— Не! — възкликна отец Марк. — Не е възможно. Не е възможно да...

— Тръгвай! — викна Гарт, като издърпа свещеника от стола му и го блъсна към задната стена. Отец Марк се препъна, спря и се обърна. Гарт скочи към него, но беше вече закъснял. Уескерианците бяха малки, но цяло множество. Гарт замахна и юмрукът му удари Итин, отхвърли го в тълпата. Другите пристъпиха напред, той се опита да си пробие път до свещеника. Удряше по тях, но сякаш се бореше с вълни. Разгневените космати телца го заляха и погълнаха. Продължи да се бие, докато го вързаха. После го изнесоха навън и той остана да лежи под дъжда, да гледа и да ругае.

Разбира се, уескерианците бяха чудесни майстори и всичко беше направено съвсем точно до последната подробност, истинско копие на илюстрацията в библията. Кръстът беше издигнат здраво върху един малък хълм, имаше блестящи гвоздеи и голям чук. Съблякоха отец Марк и му оставиха само една превръзка около таза. Изведоха го от черквата.

Когато видя кръста, той почти припадна. После държеше главата си високо, решен да умре, както бе живял — с вяра.

Но му беше много тежко. Беше непоносимо дори за Гарт, който беше само наблюдател. Едно е да говориш за разпъване и да гледаш скулптираните тела в черковния полумрак. Друго е да видиш съблечен човек да виси от дървения кръст и въжетата да се впиват в ръцете му. Да гледаш как поставят блестящите гвоздеи върху човешката плът, как чукут удря с майсторска точност. Да чуеш как металът прониква в плътта. И след това да чуеш виковете.

Малко са хората, родени за мъченици; отец Марк не беше от тях. Още при първите удари от устните му потече кръв. После разтвори широко уста и опъна назад глава, а сред непреставация дъжд се носеха отчаяните му вопли. Отворените усти на уескерианците отразяваха агонията му.

Когато забиха последния гвоздей, свещеникът припадна. От раните му капеше кръв, сливаше се с дъжда в розови поточета и падаше на земята, а заедно с нея бавно изтичаше и животът му. По това време Гарт, който непрекъснато напъваше въжетата, също загуби съзнание.

Събуди се в собствения си склад. Беше тъмно. Някой беше прерязал въжетата, с които го бяха вързали. Навън дъждът продължаваше да вали.

— Итин — обади се той. Не можеше да е друг.

— Да — отвърна с шепот гласът на аборигена. — Другите продължават да говорят в черквата. Лин умря, след като ти го удари по главата, а Инон е много болен. Някои настояват и тебе да те разпънем и мисля, че така ще стане. Или може би ще те убият с камъни. Намериха в библията едно място, където пише...

— Зная — прекъсна го Гарт уморено. — Око за око, зъб за зъб. Стига да потърсите, ще намерите много такива неща. Прекрасна книга е. — Главата го болеше ужасно.

— Трябва да се махнеш. Можеш да се качиш на кораба, без никой да те види. Стига толкова убийства — Итин също говореше с непозната преди умора.

Гарт се раздвижи, изправи се на крака и опря глава в грубата стена на склада, докато премине желанието му да повърне.

— Мъртъв е — изрече го не като въпрос, а като твърдение.

— Да, умря преди доста време. Иначе нямаше да мога да дойда при теб да те видя.

— И вече е погребан, разбира се, защото иначе нямаше да се сетят да ме разпъват и мен.

— Погребан е! — В гласа на аборигена прозвуча сякаш някакво чувство — отклик от чувствата на свещеника. — Погребан е и ще се надигне от гроба. Така е написано и така ще стане. Отец Марк ще бъде толкова щастлив, че стана така. — Гласът замлъкна в нещо като човешко хлипане.

Гарт с мъка се доближи до вратата; облягаше се на стената, за да не падне.

— Правилно постъпихме, нали? — попита Итин. Не последва отговор. — Кажи, Гарт, нали ще възкръсне?

Гарт стигна до вратата. От черквата идваше достатъчно светлина, за да освети окървавените му ръце, които стискаха рамката. Лицето на Итин се доближи до неговото и Гарт усети как ръцете с много пръсти и нокти хващат дрехите му.

— Нали ще възкръсне, Гарт?

— Не — отвърна Гарт, — ще си остане погребан, където сте го заровили. Нищо няма да стане, защото е мъртъв и ще си остане мъртъв.

Дъждът се стичаше по козината на Итин, а устата му беше отворена толкова широко, че той сякаш крещеше. Успя да проговори с голямо усилие, като изразяваше чужди мисли на чужд език.

— Тогава значи, че ние няма да бъдем спасени? Няма да станем чисти?

— Вие бяхте чисти — рече Гарт, а гласът му прозвуча като нещо средно между хлипане и смях. — Това е най-ужасната мръсотия. Вие си бяхте чисти. А сега сте...

— Убийци — каза Итин, водата изтече от наведената му глава и той изчезна в мрака.

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр.23-24/1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.